

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn. pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'60	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm. a atrassats des 2.ª tom...	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom...	0'07	»

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT Á SA FLAJTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos.....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins Espana.....	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrange.....	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	5'50

L' AMO 'N GERGORI.

(ACABAMENT.)

L' ondemá l' amo 'n Gergori no 's mogué de La Sala demanant qu' encantassen sa farina, y quant es pregoné hagué venuts alguns esclaus, comensá s' encantant des carregament de sa barca. Molts de fornés volíau que se lliurassen els sachos de deù en deù, mes el Jurat en cap, veyent qu' hey havia demanants per tots els vuytanta, maná rematarla tota d' una vegada.

L' amo 'n Gergori y un altre forné les se pegaren una bona estona; hey va havé estirades fortes; però à la fi, quant es pregoné digué «à les tres,» sa dita era de l' amo 'n Gergori y els vuytanta sachos quedaren per conta seu.

Totduna fé vení s' esclau, carregá sa primera carretada, la s' en dugué à n' es magatzem; torná per un altre, y quant carregava sa derrera va cridá l' amo apart y li doná un saquet d' escutets d' or.

L' amo demaná es conta, el pagá y s' en aná à ca-séua.

Trobá els vuytanta sachos ben compòsts dins es magatzem; pero també trobá sa madòna feta una furia y tots els veynats per finestres portals y balcon qu' escoltaván s' escandol que movia.

—¡Es meu homo ha mesté tancá per lòco! Veyau que n' ha de fé ara de tanta farina. S' hi posará fraró... Prendrá gust de posat... ses pastes sortiran dolentes, y perdrem tots els parroquians.

Ningú es més qu' aquest malahit esclau de barba blanca el qui li ha posat dins es cap aquests borinos. Ja mes valdria que s' hagués negat ell y sa barca abans d' arribá à Mallorca.

Ja está es magatzem plè de farina. Ja tenim La Sèu plena d' ous. Bo estava el rectó per uns quants billets. A n' es méu homo li falta un aygo. Es tan bèsti que cau de retaulo. Y jo 'm pensava haverme senat amb sa ma dreia es dia que 'm vaitx casá amb ell. Bona casada vaitx fé. Si no tengués un pis buyd aquí à n' es front, si no estigués tocat de sa

caixa de Sant Pere, tendria mes doblés que no voldria; pero com no sap fé es contes y ha mesté sèt doblés per fé un sòu, y tan li es aná curt com llarch y comprá sa farina à barcades com à lliures; sempre anám ranca séga y may mos lluhu es pel. —

S' homo que no tenia més idèa que sa farina després de dues paraletes que li havia dit à boca de sotlera es mòro quant carregava sa derrera carretada, la deixá cantá tant com volgué y se tancá dins es magatzem acompanyat de s' esclau mòro, y allà hey estigueren tots dos tot es decapvespre.

Sa madòna quant va veure es poch cas que feyan d' els séus crits se posá à plorá com à bona Magdalena, no volgué diná, heu fé pagá tot à sa panxa que no n' era res, y aquell decapvespre tengué una hesticada tan fòrta que se va veure obligada à anarsen à jaure y à prendre escudelles de titlo una derrera s' altre.

Al entretant l' amo y es mòro feyan son 'xam y tots dos l' ondemá dematí quant entraren dins el forn estavan tan contents y alegres que casi botavan d' alegria.

Sa dòna s' axecá à *Laudates*, amb una cara d' un pam y amb una rabia fonda enconada que no hey havia qui la pogués assigná amb so dit de mitj' hora enfora.

Va veure qu' aquell esclau en lloch de fé feyna ensenia una pipa llarga que tenia y s' asseya de lo mes guapo al mitx de sa botiga com si fos à ca-séua y que s' homo més aviat que manarli feynes li anava à l' entorn, li feya la bona y el tractava com si hagués estat un germá. Mes tart l' amo sortí y torná amb dos esclaus més que va posá à sa feyna totduna.

Devés les deù passá p' es carré un senó conegut de l' amo:

—¡Don Miquèl! ¡Don Miquèl! (li digué aquest.) Fassa favó de dirme à ne quina hora será à ca-séua per un assumto que impòrta.

—Veniu en havé dinat.

—Está molt bé. No hey faré falta.

Sa madòna que sabia que l' amo à

n' aquest seño li devia mil lliures se va beure totduna sa partila y pensa que n' hi anava à maullevá més per pagá sa farina y aquells esclaus, y aquí ja no pogué agontá pús y comensa altre vegada à omplí s' homo d' impropèris y à plorá llágrima viva.

—¡Jesus, y que som de desgraciada! Jo voldria essé mòrta avuy mateix abans de veure fé ny à n' aquesta casa. En mal hora va posá els pèus dins aquest forn aquest dimòni d' esclau.

—Magdalena, calla; (li deya s' homo.) Aquest amich méu ja no es esclau.

—¡Que vol dí ja no es esclau! ¿Quina l' has feta?

—Li he donat sa carta de llibertat.

—Tú me vols mata à disguts Tú ja has perdut sa xaveta del tot. Derrera un desbarat en fas un altre. Vaja un amich beneyt qu' ha trobat amb tú à Mallorca aquest hò de moro. Tu no m' estimas cap mica. ¡Y qu' heu som de desventurada!

—Magdalena, calla; (li deya s' homo.)

¿Callá sa dòna? ¡ca! ni per aquestes. Com més anava mes vèla. Com més plorava y cridava mes s' escaltava, fins que fonch precis s' enviá à demaná En Tomeu, un germá que tenia, homo de bigotes, perque la defensás y la calmás. Enterat aquest germá per ella de lo que passava comensá à fé càrrech, à n' es seu cuñat l' amo 'n Gergori per sa mala manera de tractá sa séua germana.

—¿Qu' es axò, Gergori? Un homo que s' havia tractat tant bé sempre amb sa sa dòna. ¿Que son aquests rendus y quinentos?

—Tomeu: (li digué aquest.) Na Magdalena té sa culpa de lo que li passa. Avesada à dú es calsons per ser jo màssa hò no ha pogut sofrí que jo los me posás una vegada per necessari. Ara no 't puch dí res més en defensa méua.

—¿Y qu' es lo qu' has fèt tan necessari?

—Ja heu sabrás. Basta que per ara te enteris de qu' he pagades ses mil lliures que devia à Don Miquèl, y que si has de mesté doblés per corre, 'vina à mi que jo t' en deixaré.

—¿Y com heu has fet, Gergori?

—No ho vulgues sebre. Bé y hones-

tament. Dins un parey de dies mos tornarèm à veure y te donaré rahó de tot, com à bon cuñat. Lo qu'has de di á na Magdalena es que respèct més al séu homo y li estiga més subjècta si no vòl que jo m'enfat de vères ambella, y hey haja dins aquesta casa un encarnat y blau de lo més alt de punt. No li digues res d'els doblés.

—No tengas pò de res.

Es germà doná à sa séua germana un dalt-abaix que no s'esperava, li va di es quatre mots de la veritat y aquella correcció produí es séu bon efecte, perque marit y mullé quedaren per de pronte com una bassa d'òli. Axí mateix hey havia una maró concentrada dins el cor de na Magdalena, y tres dies després que es mòro s'hagué embarcat, l'amo'n Gergòri enviá à demaná es séu cuñat, el convidá à diná, l'assegué devòra sa germana, y los contá tot quant li havia passat amb so mòro, afegint en gran secret que dins cada sach de farina hey duya amagat un saquet de mil duros d'òr qu'era sa fortuna qu'havia feta à Constantinopla ahont havia tengut un bazar trenta añs seguits, y per pò de que no los hi robassen p'es camí de tornada à Algé qu'era ca-séua, s'havia valgut d'aquesta estratagemá.

Los contá també qu'havent tengut es mòro sa desgracia de caure en mans d'els mallorquins, per salvá aquella riquesa s'havia valgut d'ell com únich homo de bé que coneixia; y com aquest negòci anava à partí, n'hi havia regalats la mitat qu'eran coranta mil drets.

—¿Y tú perque no m'ho digueres tot-duna? (digué sa dòna.)

—Perqu'era un secret.

—Y qu'hey feya que fos secret. Els homos no n'han de tení may per ses séus dónes.

—Ell m'havia fet jurá que no t'ho digués.

—¿Y tú perque no callavas (digué En Tomeu à sa germana,) y no deixavas fé En Gergòri.

—Per pò de que no l'enganassen.

—Y si ho haguesses esfondrat tot amb so téu mal tracto, ¿que tendrias ara?

—Valga, (digué s'homo,) que jo ja'l tenia avisat a n'es mòro.

—Está vist, (respongué es germà;) que ses dónes sempre vos heu de pèdre per sa llengo.

Na Magdalena demaná perdó à l'amo'n Gergòri; tot se compongué; es forn va aná envant; sa madòna torná senhora; es matrimoni va essé una bassa d'òli, y visqueren en pau y tranquilitat fins que se moriren.

PEP D'AUBEÑA.

PONGELLES.

I.

Si l'estelet vòlen veure
que brilla à n'el Cèl, endins,
guayt au ma-mareta meua,
sortiu defora, sortiu.

Veys, allá lluny, entre boyres
de color d'or y rubins,
¡qu'es d'hermosa aquella estrella!
més qu'els ulls de serafi.

Ma-mareta, ma-mareta,
estich malalt, feysme el lit...
jo no sé si cerch l'estrella
ó si me cerca ella à mí.

II.

Tot el campament axorda
la trompeta del combat,
y per la lluyta inhumana
s'aparellan los soldats.

Les terres qu'abans alegres
només sentian cantar
rossinyols y cadernerers
perque are sentan l'esglay
que la Mort ben arreu sembra
ab la set que té de sanch?
Tantes llágrimes d'espòses,
de pares y d'estimats
per tú, que serán d'amargas
gèni de lluyta infernal,
que víctimes inocentes
sols es ton plér inmolat.

Sia una espira que't cremi
cada plòr del pòbre infant,
y ur punyal à tes entranyes
cada goteta de sanch.

III.

Dins una pobre barraca
voltada de tamarells
y de pins que li fan ombra
viu un pobre carboner.

En sa nit de molt enfora
veig la flamada qu'encén,
que d'en tant en tant tremola
y mirantla m'entretench.

Perque aquella llum que brilla
com una estrella en el Cèl,
pareix la pau retratada
de la llar del carboner.

IV.

¿Qu'has perduda ta veu dolçe
rossinyolet cantador,
que ja no entonas alegre
aquell himne melodiós?

ó d'els arbres que't guardavan
ja no t'agradan los tronchs,
que despullats de ses fulles
han quedats sense verdor?

No't fassa pòr l'estiuada
canta rossinyol ditzós;
de les cèndres d'eixes fulles
n'han de sortir flors un jorn.

Canta aucell de primavera
canta, s'hivernada y tot,
que ta veu, reyna de totes,
es veu de ditxa y amor.

Quant la sentan fins s'alegran
los estels del Cèl hermós,
y si parliassen dirían
que no's música del mon:

qu'es una grata armonía
un aplech ben misteriós
de dissòrt y d'esperança,
d'alegría y de tristor.

MESTRE ESCRIVIU.

COSES DEL TEMPS.

¡Molt bé mos pareixqué s'idèa de sa Peregrinació al santuari de Nostra Señora de Lluch!

¡Molt bé ha correspost el pòble mallorquí à tant religiós pensament, demostrant sa séua devoció à la Reyna y Señora de Cèl y Terra, que com à Mare misericordiosa y bondadosa venera y adora à n'el séu temple edificat dins lo més aspre de ses muntanyes de Mallorca!

¡Bé... molt bé; tot lo que condueca à tant nòble y sant fi!

¡Plàcia à Deu, y à la séua Santa Mare sempre Vèrge Inmaculada. qu'aqueixes ecsemplars y fervents demostracions se repeteixcan.

Però..... amichs de la veritat y de corretgí lo qu'ha mesté correcció, no hem de fé lo qu'han fet altres, qu'ha estat alabá lo que no devían y corretgí per mèdi de reticències lo qu'es precis compòndre à crits y que bast.

Noltros no volguerem, baix de s'impressió de lo que mos contaren de totduna, de lo qu'un deya, un altre afegia, y altri capgirava, no volguerem dí res, fins que tot, com aygo remoguda, hagués quedat estíllat, deixant veure bé com sa brutó dins es fons, lo qu'hey podia havè de veritat, mentida, ó ecsageració... y mirarem... ¡y vèrem!

Diu s'adagi, y aquests venen derrera els evangèlis: «qui escup al Cèl, s'escup demunt.»

Mes també es cèrt, que perque el Cèl sia hermós, el vent ha d'arregussá els niguls, y que quant convé parlá, se deu havè de parlá de modo que s'entenga, y fòra meslegá fasòls, ja perque no fos còsa que poguessin dirimós que qui calla consent, encara que no mos poren arribá esquits de lo que no hem manetjat, pero sí, y axó es més important, perque se pos remey y compostura à lo que necessit remediá y compòndre; contribubint d'aquest mòdo à lo que sia bò, y à lo ben fét condueca.

Y com à ses còses mal fètes, s'hi deu havè de posá remey, sia lo que sia, surta d'hont surta, venga d'hont venga, y vaja allá ahont vaja, per part nòstra veu-

riam amb molta satisfacció que s'hi posàs remey, còm a tot lo que n'està necessitat.

Noltros... aquí noltros ara vol dí, à Mallorca, tenim un trabayet bastant gròs: y es qu'en tot li volèm pegá de tolduna à la gròssa, y molts de pichs es à la babatlana: em podríam trèure ecsemp-lás à betzef. En pegarmós per una còsa... sia sa que sia, jala avant! fins que no n'hi cap pús, y encara li hem de fé caramull, tant per *sacro* còm per *profanis*.

D'axò, molts de pichs resulta qu'es-sent y tot de pasta bona, surt com un buñòl esclafat. Y que respongan ses prò-ves fètes, y sa fresca d'ara.

Amollà una idèa, ecsaltà la gent, ferlé envestí, axò es bò de fé: pero per fé bé una romeria, una peregrinació d'aques-tes, ahont se conta per molts de mils ses persones de tota casta, estament, y calitat, no es cosa de donarli sa sem-penta, y res pús: no es cosa d'entregá s'organissació y direcció à qualsevòl y surta lo que surta. Pujá quinze ó vint mil persones à dalt unes muntanyes, sens lloch acondicionat per rebre-rlès, per acomodar-rlès encara que no mes ombrá y lloch per seure, y fins sens aygo abastament, dins el mes d'Agost, en plena canícula, son cosas que son descuyt dona ben mala idèa, y pitjó mòstra de s'intel-ligència d'els promovedors y manelja-dors de semblant còsa: y hé poren dí, que per fé de mèstre, prime han d'aná à escòla. Vint, ni deu, ni cinch mil pele-grins, no se duan d'aquest mòdo, no se maneljan d'aquesta manera, estavam per dí, axi no s'els maltrata: y pelegrins que no hey pujavan de llimosna, ni de franch demanavan... ¡y pagant y agra-hint no podían ni beure aygo... à Lluch!! ¡y à n'es sol de les onze del dia 10 de Agost. la celebració de gran Pontifical, sens envelada! ¿Dins quin cap pòt què-bre tant gròs descuyt? ¿Doblés no tenia el santuari de Lluch per llogá velas, ó comprá ròba per fé un toldó? Tothom sap que no n'hi faltan y encara que n'hi mancassen crèdit té de sobra per havé fet à la Benaventurada Santa Vèrge, y à son Santíssim Fill. tenda de seda, y dossé de domás y de vellut, amb flocadura d'òr!

Vesitèm els altres Santuaris d'importància que tenim à Mallorca, dedicats à la Santa Mare de Deu: vesitèm y com-parèm: son pòbres; no gòsan de més renta que ses llimosnas que reben: visitèm, y comparèm... ¡triste comparació!... ¡val més callá, y alsant al Cel los uys, suplica à Deu, per intercessió de la sèua Santa Mare, qu'hey pòs remey à tal descon-cèrt!

Se diu també «no hey ha desgracia que no tenga ventura.» Sa ventura, es qu'allà se trobava s'autoritat Eclesiàs-tica, y en representació del Sumo Pon-tífice, la qual, sens necessitat de fiarsè d'altri, per sí mateixa pòt fersèn bé

cárrech, y posarhi es necessari remey. ¿Qui n'ha tengut sa culpa? no heu volèm cercá, perqu'axò no mos pertòca à noltros; es fèt, desgraciadament es estat vistable, y es molts de mils de pelegrins concurrents qn'es llamentan en donan fé de sobra.

Altra còsa es devía al sacrifici que fèren els pelegrins: d'altra manera se devía correspondre per part de sa organi-zació, direcció, y sobre tot, per sa re-presentació del venerat Santuari, à sa manifestació d'els pobles de Mallorca: d'altra mòdo s'havia de correspondre à sa gran y privilegiada distinció otorga-da p'el Sumo Pontífice, el gran Papa Lleó XIII qu'amb tanta ciència y pru-dència com firmesa y valentia, manelja es timó de la nau de Sant Pere, sens perde rumbo ni fé naufratx, dins la desfeta y desastrosa borrasca, que 'par apòsta axeicada quantra ella: altre còsa era deguda à la Santa Vèrge amb honra de la qual aquella gran festivitat se ce-lebrava... y sobre tot, ordre, decoro, esplendor y magnificència, no podia, no devia faltá, ahont de manifest estava en la sagrada Forma, la Real Presència del séu Santíssim Fill.

SA REDACCIÓ.

XEREMIADES.

Si *L' Ancora* quant critica allò que trò-ba qu'heu ha mesté, heu fà per ferí à qualcú, ó per *zaherir*, noltros quant crí-ticám no tenim tan dolenta intenció, heu feym solament per correitgí; y per-que sa correcció sia més agradable, la deym riguent, riguent, mentres sia pos-sible.

Arrebassada aquesta coua verinosa d'un *suelto* relatiu à *L' IGNORANCIA* que dú en es número de dilluns passat, peguem ara à n'es còs d'aquest *suelto* preguntantli: ¿Hey va havé desordre ó no n'hi va havé en sos trens de sa Peregrinació?

Els peregrins en gran nombre diuen que sí.

Ydò, si es veritat que n'hi hagué, (di-guerem noltros dissapte passat,) cayga sa culpa demunt qui la tenga.

Y còm *L' Ancora* ja mos havia fèt à sebre dies abans qu'els itineraris anun-ciat los havia ficsat sa *Direcció d'es ferro-carril acorde amb sa Junta de Pe-regrinació* vat' aquí perque los ne do-nàrem la mitat perhom à totes dues, d'aquella culpa.

L' Ancora, treguent sa cara per aque-lla Junta mos diu ara que lo únich que va fé va essè repartí billets, y qu'ella no vá fé retrassá cap tren.

Ben dit: Ja la tenim à sa Junta dins un carreró que no passa, y per ferlí veure si sabé sortí d'es trunfos prenguèm sa mica de sentit comú que mos otorga

L' Ancora per preguntarli: ¿Despatxares es billets, y no saberes trèure es conta d'els trens que necessitavas?

¿Com es qu'hagueren d'aficá pele-grins, amb señores y tot, y señoretas, dins els furgons d'els equipatges?

¿Perqu'es qu'es tren qu'havía de sortí à les onze no va sortí fins després de mitja nit, y es qui havia d'arribá à les dotze y mitja no arribá fins devés les dues? ¿Dins quin cap cab es señalá els trens de pujada més prest de lo neces-sari, y els trens de tornada més tart de lo que s'era mesté?

¿Y axò era mirá per sa comoditat d'els pelegrins? Tant los valia s'havé fèt sa peregrinació à peu perque temps te-nían d'aná y de vení y d'esta allá, amb trenta tres hores que durá per molts.

Figurauvos voltros una lènra y deli-cada atlota que dina depressa à ca-sèua por no fé falta en es tren de les tres des decapvespre d'es dissap-te; y que, primela de panxa arriba à Inca à les quatre y un quart; que es-pera un mal carro que la s'en duga à Caymari, ahont arriba s'hora-baixa. Que pega una mossegada en fret y comensa à pujá per amunt, y aquí caich aquí me axech, passa sa nit pujant còstes. Que es dematí des diumenge l'aguanta en el sòl, resant, combregant y fent ses sèues devocions; qu'es decapvespre, dinada ó sense diná, s'en torna cap-avall; que passa sa vetllada asseguda p'en terra de-fora de s'estació d'Inca perque no hey deixan entrá ningú, esperant que la s'en duguin; y que arriba à ca-sèua à les dues de sa dematinada des dilluns. ¿Y axò no es desordre? Sumau y trobareu 33 hores justes de sòn, de cansament, de sòl, de acalorament, de fam y de set. Sa qui heu pogué resistí, lo milló que podia fé era s'oferi aquestes 33 hores de martiri en memòria d'els 33 anys que visqué y patí Nostro'n Señor Jesucrist, dins aquest mon de misèris.

Sa Junta de Peregrinació comensá per dí à n'els pelegrins: «Duys pa à butxaca» y no los fé avinent qu'aquest pa à butxaca los havia de bastá per un dia y dues nits.

Sa Junta de Peregrinació no vá seña-lá cap tren d'es diumenge, de dia, sen-se foscá, à disposició d'els pelegrins, perque no vá sebre preveure que molts d'ells à les nou del dematí ja fojirían des sòl y de ses ruines de Lluch, y d'al-tres en acabá l'ofici, y altres à las dues, y qu'en arribá à Inca se trobarían sen-se mèdis per torná prest à ca-sèua.

Sa Junta de Peregrinació no va sebre calculá qu'els trens millors y més con-correguts haurían estat els del diumenge dematí. Sortint un tren per ecsemple à las 3, com sortia l'any passat, à les 4 era à Inca, à les 5 el pelegrí era à Cay-mari, y à les 7 dalt Lluch. Tenia temps d'ohí missa, combregá, veure la festa y berená; y à mitx dia baixava de Lluch,

á les 2 era á Caymari, á les 3 á Inca, y á les 4 á Ciutat; ahont podia diná descansat, sense havè emprat més que 13 hores de viatge, y sense havè passat cap mica de fosca ni havè vist cap òliba ni rata piñada.

Ara pero girèm fuya. Si es cèrt, com diu *L' Ancora*, que lo únich que va fé sa Junta va essè doná billet á n' els qui n' hi demanaren, (pagant s'entén, y prescindint d' els coranta qu' anomena,) y res mes; ja sabèm ara á ne qui doná sa culpa d' els trens, y á ne qui sa glòria de tan anomenada peregrinació.

***

Bona l' hem féta, Geròni. S' empedregat d' es carré de Sant Miquèl que tants de doblés còsta, no tant sols está esgarrat de nivell perque s' aygo no hey corre, sinós que també hey está d' altres còses, y son les sigüents:

1.ª No té acères y un sempre está en perill d' essè esclafat á sa paret per una ròda de carro. Quant el feren s' olvidaren de que per allà en passa sempre molta gent à pèu.

2.ª Té es bombat á s' enrevés, y en lloch de qu' el continuu pas de carruatges apreli ses juntes, com les apretaria si sa curva estigués per amunt, ara les separa de cada día y totes ses pedres cascavelletjan ja à l' hora d' ara.

3.ª Cada dia hey llenegan bísties y hey cauen tan llargues còm son, perque essent ses pedres gròsses y comensant à prendre es llís no pòt cap cama de cavall ó mul aferrá d' ungla à cap junta ni à cap clòt y cau de folondres. No hey veym altre remey à n' aquest mal qu' es de señarhi quadrats de retjoles axí còm hey féren demunt ses llòses de la síquia de la Ciutat dins es mateix carré. Aquesta operació féta à còp de massa y de punxó ha de costá bons doblés.

No'n deym pus per ara perque ja bastan per comensá.

***

Pareix qu' á la vila de Càmpos diumenge passat vespre al temps que ballavan dins la vila se va pegá foch una garbera de més de 200 cavayons de blat. Se creu ó se diu qu' aquest incendi es de má criminal y axò mos fá recordá els molts de sauvatges qu' encara hey ha à Mallorca que pegan foch à lo que demá qui sab ha d' apagá sa séua fam.

S' esperit de destrucció reyna junt amb s' immoralitat, y s' es mesté que s' arbitren els mèdis de no corre pus per una còsta tan precipitada que no mos pòt mená mes qu' à un espantós avench.

***

L' Ancora amb un altre sueltó des número des dilluns mos dona tabach perque diu que noltros amb so número des dissapte passat *assegurarem* que ses patenes se venían á doble prèu des que tenian asseñalat, afagint qu' hem estat

víctimes de sa nostra pròpia ignorancia.

Sa qui dona pròves d' ignorancia y de no sebre de lletra es *L' Ancora* que mos ha demostrat més de dues vegades que sempre fá lletgi de mónja.

Lo que diguerem va essè que no heu creyam y que mos agradaria tocarhó amb ses mans.

¡Com podíam noltros creure may, que tractantsè de fé una demostració de devoció y de penitència hey pogués havè persones capasses de comerciá amb còses benehides y d' esplotá sa devoció que té Mallorca à la Mare-de-Deu de Lluch!

Per lo mateix no tenim necessitat de cap rectificació.

Estám en lo mateix y molts de pelegrins qu' hey eran mos guardan ses espatles.

***

Ja tocám ses consequències de sa falta de policia qu' hey ha pe ses viles y que *L' IGNORANCIA* va fé present à s' entrada de s' estiu per evità malalties, mòrts y desgracies de familia.

No'n féren cas, y ara à Ariañy, segons diuen, hey ha moltes tifydees, digamlós pútrides.

Noltros no estrañarèm qu' à Lloseta succeyesca lo mateix un dia d' aqueys; perque també hey ha mare per axò y molt més amb aquell depòsit de llexivada que s' ha establít devora s' aheuradó ó rentadós, segons diuen males veus.

Es Batle d' aquesta vila fa molt de renou, però l' hauria de fé cabalment en lo que no'n fa. S' atura en porros-fuyes y descuyda lo principal.

Priva fins à un cèrt punt s' us de s' aygo y per un altre costat la deixa pèdre.

Com aquest Batle, que mos ha acodit ara, n' hi ha molts de Batles per dins Mallorca.

L' ARPA

A NA PEPETA AMER Y PENYA.

L' arpa que cuydas, Pepeta,
m' han dit que te hermosos sòns
y jo he pensat si en ses cordes
tu hi posarias ton cor.

M' han dit que ab clavells y dalties
l' has guarnida, y que de sol
haves pres les espurnes
per adornarla mellor.

M' han dit que un àngel te duya
del paradís lo ressó
y que quant l' arpa es polsada
fa vergonya als rossinyols.

M' han dit... m' han dit tantes coses,
Pepeta, que te dich jo:
ó ton cor s' es tornat arpa,
ó l' arpa s' es feta cor.

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Abans de casarté pensey bé.*
SEMBLANSES.—1. *En que cal dos cèntims.*
2. *En que passa per moltes mans.*
3. *En que té molts de cuartos.*
4. *En qu' hey ha llits.*
XARADA.....—*Lluch.*
PREGUNTA.....—1. *Ses bísties salmeres.*
2. *Ses solleriques.*
3. *Ses campaneres.*
CAVILACIÓ.....—*Servera.*
FUGA.....—*Es capall diu à sa mula*
Demà m' en vattz à Ciutat
Allà me daràn bon blat
Y tú menjaràs cugula.
ENDEVINAYA.—*Una teula.*

GEROGLIFICH.

GI Mir d: Sol

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla sa murada à can Bartola?
2. ¿Y sa carretera de Soller à n' els barcos?
3. ¿Y ses còstes de Mallorca à n' els pescadós?
4. ¿Y els pescadós à ses atlòtes p' es Born?

UN CABALLERO ANDANTE.

XARADA

Sa primera y sa segona
Xigarros primé encenfa;
Si sa segona y tercera
No tengués, no lletgiria
Ningú en el mon; y sa quarta
Si demunt s' era fés feyna
La diria.

PREGUNTA.

¿Quin campaná de Ciutat es qu' está més pròp de la má y han d' aná nadant més enfora per veurèl?

CAVILACIÓ

EL MAL PAYS

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

: P.r.r.r.s t.n.ch d' .n.
. d. .n. p.r.r.r.nc.
N. .s v.ncl. n. .s tr.nc.
N. .s r.mp n. .s r.mp..

ENDEVINAYA.

Tant en sa nit còm de día
Ara 'm solech passetjá
Ningú em veu y jo fent vía
En sa mèua gran manía
A tothòm bé las suhá.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vltus.)

23 AGOST DE 1884
Estampa d' En Pere J. Gelabert.